

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2016)0129

Honduras: sytuacja obrońców praw człowieka

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie Hondurasu: sytuacja obrońców praw człowieka (2016/2648(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka oraz wytyczne UE w sprawie promowania i ochrony wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTI),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie projektu decyzji Rady dotyczącej zawarcia Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Centralną, z drugiej strony¹,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe unijnej misji obserwacji wyborów w sprawie wyborów powszechnych, które odbyły się w Hondurasie w 2013 r. oraz misję powyborczą z 2015 r. monitorującą kwestie bezkarności,
- uwzględniając Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji (2015–2019),
- uwzględniając wytyczne skierowane do Hondurasu w dniu 8 maja 2015 r. w powszechnym okresowym przeglądzie Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając raport specjalnego sprawozdawcy ONZ nt. globalnych zagrożeń, na jakie narażeni są obrońcy praw człowieka oraz na temat sytuacji obrońców praw człowieka,
- uwzględniając oświadczenie specjalnego sprawozdawcy ONZ dotyczące sytuacji obrońców praw człowieka w Hondurasie, wydane w Genewie w dniu 18 marca 2016 r.,
- uwzględniając art. 25 Regulaminu Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka dotyczący mechanizmu środków ostrożnościowych,
- uwzględniając konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej w krajach niezależnych (konwencja MOP nr 169),
- uwzględniając oświadczenie szefów misji UE z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie trudnej

¹ Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 181.

sytuacji społeczności LGBTI w Hondurasie,

- uwzględniając oświadczenia władz UE, w tym oświadczenie delegatury UE w Hondurasie z dnia 3 marca 2016 r. oraz oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini z dnia 16 marca 2016 r.,
 - uwzględniając klauzule dotyczące praw człowieka zawarte w układzie o stowarzyszeniu UE-Ameryka Centralna oraz w umowie o partnerstwie i współpracy UE-Ameryka Centralna, które obowiązują od 2013 r.,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że według licznych raportów ONZ na temat obrońców praw człowieka, działacze organizacji ekologicznych, obrońcy praw ludności tubylczej, dziennikarze, prawnicy, związkowcy, chłopci, obrońcy praw kobiet oraz osoby LGBTI nadal są w Hondurasie przedmiotem wykorzystywania, aktów przemocy, arbitralnych zatrzymań, pogróżek i zabójstw;
- B. mając na uwadze, że rząd Hondurasu zaciągnął pozytywne zobowiązania i wszczął procedury ustawodawcze mające na celu ochronę obrońców praw człowieka, dziennikarzy i prawników, takie jak otwarcie biura Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka, gotowość władz krajowych do umożliwienia międzynarodowych misji monitorujących sytuację w zakresie praw człowieka oraz przyjęcie ustawy z 2015 r. o ochronie obrońców praw człowieka;
- C. mając na uwadze, że pomimo tego wszystkiego Honduras jest obecnie jednym z najbardziej niebezpiecznych dla obrońców praw człowieka państw w regionie; mając na uwadze, że Honduras jest jednym z najbardziej niebezpiecznych państw dla działaczy organizacji ekologicznych, gdzie co najmniej 109 z nich zostało zamordowanych w latach 2010–2015;
- D. mając na uwadze, że według dostępnych informacji w dniu 3 marca 2016 r. Berta Cáceres, wybitna działaczka na rzecz ochrony środowiska i praw ludności tubylczej oraz założycielka Obywatelskiej Rady Organizacji Ludowych i Tubylczych Hondurasu (COPINH), została zamordowana w swoim domu przez niezidentyfikowanych mężczyzn; mając na uwadze, że jej śmierć wzbudziła międzynarodową falę oburzenia i publicznego zaniepokojenia sytuacją obrońców praw ludności tubylczej, obrońców środowiska i prawa do ziemi w Hondurasie;
- E. mając na uwadze, że zaledwie dwa tygodnie później, w dniu 16 marca 2016 r., został zamordowany Nelson García, który też był członkiem COPINH; mając na uwadze, że szybka interwencja władz Hondurasu doprowadziła do zatrzymania domniemych zabójców;
- F. mając na uwadze, że obywatel Meksyku Gustavo Castro Soto, który był jedynym świadkiem naocznym zabójstwa Berty Cáceres i który sam odniósł rany postrzałowe, przez prawie miesiąc nie mógł opuścić kraju ze względu na potrzeby śledztwa; mając na uwadze, w dniu 6 kwietnia 2016 r. zezwolono mu na opuszczenie kraju;
- G. mając na uwadze, że rząd Hondurasu natychmiast potępił to okropne przestępstwo, ogłosił, że śledztwo w sprawie zabójstwa Berty Cáceres jest narodowym priorytetem i

informował społeczeństwo o dokonywanych postępach; mając na uwadze, że rząd zwrócił się oficjalnie do Organizacji Państw Amerykańskich o współpracę w śledztwie dotyczącym tego zabójstwa;

- H. mając na uwadze, że Berta Cáceres, która stale otrzymywała pogroźki, korzystała ze środków ostrożnościowych przyjętych przez Międzyamerykańską Komisję Praw Człowieka (IACHR), które, według doniesień, nie były w Hondurasie skutecznie wdrażane; mając na uwadze, że Berta Cáceres jest jedną z 15 obrońców praw człowieka zamordowanych w Hondurasie między 2010 a 2016 r., pomimo że korzystali oni z tych środków ostrożnościowych;
- I. mając na uwadze, że ostatnie zabójstwa należy postrzegać w kontekście pokojowego ruchu oporu prowadzonego od dziesięciu lat przez COPINH i innych działaczy przeciwnych budowie zapory wodnej Agua Zarca na rzece Gualcarque, olbrzymiego projektu w dużym stopniu uzależnionego od europejskich inwestorów i technologii, który podobno jest budowany bez uprzednich wolnych konsultacji i kampanii informacyjnej mającej na celu uzyskanie zgody tubylczych wspólnot, których ta budowa dotyczy, zgodnie z wymogami konwencji MOP nr 169; mając na uwadze, że holenderski bank rozwoju FMO oraz Fiunfund zawiesiły nakłady na projekt zapory wodnej Agua Zarca, któremu Berta Cáceres zagorzała się sprzeciwiała;
- J. mając na uwadze, że zabójstwo Paoli Barraza w dniu 24 stycznia 2016 r., obrończyni praw osób LGBTI, kobiety transpłciowej i członkini stowarzyszenia Tęcza, uwidocznilo rosnące niebezpieczeństwo, na jakie narażona jest społeczność LGBTI w Hondurasie; mając na uwadze, że to zabójstwo jest ostatnim z szeregu zabójstw dokonanych w ciągu ostatnich 11 miesięcy na aktywnych członkach organizacji działających na rzecz praw osób LGBTI, w wyniku których zginęli m.in. Angy Ferreira, Violeta Rivas, Gloria Carolina Hernández Vásquez (znana również jako Génesis Hernández), Jorge Alberto Castillo, Estefanía Zúñiga, Henry Matamoros oraz Josselin Janet Aceituno Suazo; mając na uwadze, że od 1994 r. zamordowanych zostało w Hondurasie ponoć 235 osób LGBTI, a tylko 48 spraw trafiło do sądu; mając na uwadze, że krajowy komisarz ds. praw człowieka twierdzi, że 92% zabójstw nie zostało odpowiednio zbadanych i dlatego nie zostały one wyjaśnione;
- K. mając na uwadze, że specjalny sprawozdawca ONZ ds. sytuacji obrońców praw człowieka Michel Forst oświadczył w dniu 18 marca 2016 r., że ten cykl przemocy zakończy się dopiero wtedy, kiedy zakończy się bezkarność, a sprawcy czynów staną przed sądem, i podkreślił, że władze Hondurasu muszą natychmiast poczynić konkretne kroki, aby zapewnić bezpieczeństwo wszystkim obrońcom praw człowieka tego kraju i ich rodzinom;
- L. mając na uwadze, że w Hondurasie trwa obecnie reforma kodeksu karnego, która powinna się opierać na międzynarodowych konwencjach i ma być istotnym narzędziem zabezpieczenia praw najsłabszych grup społeczeństwa;
- M. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie popierają wzmocnienie wymiaru sprawiedliwości i praw człowieka za pomocą różnorodnych programów i projektów współpracy, w szczególności Programu Wspierania Praw Człowieka w Hondurasie (PADH) i programu Eurojusticia;
- N. mając na uwadze, że liczne państwa członkowskie nie ratyfikowały jeszcze układu o

stowarzyszeniu UE-Ameryka Centralna, co oznacza, że filar „dialogu politycznego” nie wszedł jeszcze w życie; mając na uwadze, że poszanowanie dla demokracji, państwa prawa oraz praw człowieka, praw politycznych i obywatelskich ludności obu regionów są podstawowymi elementami układu o stowarzyszeniu UE-Ameryka Centralna;

1. zdecydowanie potępia niedawne zabójstwa Berty Cáceres, Nelsona Garcíi i Paoli Barrazy oraz wszystkie wcześniejsze zabójstwa innych obrońców praw człowieka w Hondurasie; składa szczere wyrazy współczucia rodzinom i przyjaciołom wszystkich tych obrońców praw człowieka;
2. wyraża uznanie dla Berty Cáceres, honduraskiej działaczki na rzecz środowiska i ludności tubylczej ludu Lenca oraz współzałożycielki i koordynatorki COPINH, która poświęciła swoje życie na tworzenie bardziej demokratycznego społeczeństwa w swoim kraju; podkreśla, że jej zabójstwo jest znamienym przypadkiem w kraju, w którym popełniana jest wyjątkowo wysoka liczba zabójstw i w którym panuje powszechna bezkarność;
3. wyraża poważne zaniepokojenie faktem, że pomimo środków ostrożności powziętych przez IACHR, władzom Hondurasu nie udało się zapewnić Bercie Cáceres odpowiedniej ochrony; wzywa rząd honduraski do zmobilizowania wszystkich dostępnych mu sposobów, aby skutecznie wdrożyć 92 środki ostrożności IACHR obecnie obowiązujące w tym kraju, a także by zapobiec popełnianiu podobnych czynów wobec innych działaczy na rzecz środowiska i ludności tubylczej znajdujących się w niebezpieczeństwie;
4. apeluje, aby w trybie pilnym podjęte zostały natychmiastowe, niezależne, obiektywne i gruntowne dochodzenia w sprawie tych i poprzednich zabójstw w celu postawienia ich zleceniodawców i wykonawców przed sądem oraz położenia kresu bezkarności; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że na prośbę rządu Hondurasu w dochodzeniu w sprawie zabójstwa Berty Cáceres biorą udział przedstawiciele Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka i przedstawiciele OPA; uważa, że instrumenty dostępne w ramach ONZ i IACHR, takie jak przeprowadzenie niezależnego dochodzenia międzynarodowego, zgodnie z życzeniem ofiar, mogłyby pomóc w zapewnieniu bezstronnego i sprawiedliwego dochodzenia w sprawie tych zabójstw;
5. wyraża poważne zaniepokojenie klimatem skrajnej przemocy, zwłaszcza wobec osób LGBTI oraz tych, którzy bronią ich praw; podkreśla potrzebę przeprowadzenia natychmiastowych, gruntownych i bezstronnych dochodzeń w sprawie zabójstw aktywnych członków różnych organizacji działających na rzecz praw osób LGBTI;
6. podkreśla potrzebę zwiększenia ochrony przed dyskryminacją i przestępstwami z nienawiści ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, a także opracowania wytycznych w zakresie dobrych praktyk w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim; wzywa do włączenia odpowiednich nowych środków zapobiegających aktom dyskryminacji i przestępstwom z nienawiści oraz do ochrony społeczności LGBTI w ramach ewentualnego przeglądu kodeksu karnego;
7. pomimo iż jest głęboko zaniepokojony ogólną sytuacją w dziedzinie praw człowieka w Hondurasie, z zadowoleniem przyjmuje niedawne reformy prawne i wysiłki rządu honduraskiego na rzecz złagodzenia obecnej sytuacji obrońców praw człowieka w tym kraju; wzywa władze Hondurasu do wprowadzenia w życie i pełnego opracowania istniejącej ustawy z 2015 r. o ochronie obrońców praw człowieka oraz do zapewnienia, w odpowiedniej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, aby krajowy system ochrony

obrońców praw człowieka, dziennikarzy i prawników był w pełni operacyjny i odpowiednio finansowany; wzywa rząd Hondurasu do pełnego wdrożenia wytycznych otrzymanych w ramach ostatniego powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka;

8. docenia pracę wykonaną przez szefa delegatury UE w Hondurasie Ketila Karlsena i jego zespołu na rzecz wspierania honduraskich obrońców praw człowieka; wzywa delegaturę UE oraz ambasady i konsulaty państw członkowskich w tym kraju, by aktywnie śledziły i monitorowały procesy związane z dochodzeniem w sprawie zabójstw obrońców praw człowieka oraz aby zwiększyły wysiłki na rzecz nawiązania dialogu ze znajdującymi się w niebezpieczeństwie obrońcami praw człowieka;
9. uważa, że działalność inwestorów europejskich musi być wpisana w solidny zestaw strategii politycznych w zakresie zabezpieczeń środowiskowych i społecznych; zdecydowanie popiera wdrażanie wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, zawierających wyraźne wymogi dotyczące należytej staranności, gwarancji dotyczących zarządzania ryzykiem i zapewnienia skutecznych środków zaradczych, jeśli zaistnieje taka potrzeba; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zarówno FMO, jak i Finnfund publicznie potępiły zabójstwo Berty Cáceres i wezwały do gruntownego dochodzenia oraz fakt, że w dniu 16 marca 2016 r., w następstwie doniesień o zabójstwie Nelsona Garcíi, oba zawiesiły wszystkie swoje działania;
10. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do zadbania o to, że europejska pomoc promuje i autoryzuje projekty rozwojowe jedynie, jeśli został spełniony wymóg przeprowadzenia uprzedniej, dobrowolnej i świadomej konsultacji ze społecznościami tubylczymi oraz pod warunkiem, że zostanie zapewniona konstruktywna konsultacja ze wszystkimi zainteresowanymi wspólnotami i że w ramach danego projektu zagwarantowane są prawa człowieka, prawa pracownicze i ochrona środowiska;
11. wzywa te państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikacji układu o stowarzyszeniu między UE a Ameryką Centralną; apeluje do Rady o opracowanie jednolitej strategii politycznej wobec Hondurasu, zobowiązującej 28 państw członkowskich i instytucje UE do zajęcia wspólnego zdecydowanego stanowiska w sprawie roli praw człowieka w stosunkach UE z Hondurasem i w całym regionie;
12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, parlamentom krajowym 28 państw członkowskich, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Hondurasu, sekretariatowi integracji gospodarczej Ameryki Środkowej, Parlamentowi Ameryki Centralnej, Zgromadzeniu Parlamentarnemu Eurolat i Wspólnocie Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów.